

MEGFIGYELŐK ROVATA

Naptevékenység 1981 március - áprilisban

Március első hetében alig volt megfigyelés. A többi napon derült volt az idő és így az észlelők is többet dolgoztak. Meglepően nagy volt az aktivitás az első héten a déli félgömbön, 8 AA jelent meg. Északon csak 2 AA. A második héten már az északi félgömb az aktívabb 6:4 arányban. A harmadik héten csak az északi félgömb aktív, eltekintve 2 db. AA-tól /pici B - C típusúak/. A negyedik héten kiegyenlítődött ez az eltolt aktivitás. 21 -én szokatlan szélességen -40° -on tünt fel egy J tip. AA, mely 28 -án halad át a CM -en. Kb. 5° -os területen feküdt, érdekessége a 27 -ig csak C tip., 27 -én két U -ju befűződő AA és 28 -án enyhén kifli alakú, szakadozott szélű PU terület, két végén igen sok, tagolt U -val. Ilyen szerkezetű AA -kal lo éve nem találkoztam. 29 -re mérete megnőtt. Keleti U csoportja igen bonyolult szálak szerkezetre utal, ilyen irányú pórús és folt elrendeződéssel, közöttük igen fényes, kifli alakú folttal. /3. rajz/ A nyugati U halmaz 29 -re két hosszú, párhuzamosan futó, egyik felén zárt alakzatba olvad. Szárai között igen fényes hiddal. Mindkét fénylés flergyamús volt. A folt átmérője ekkor 61000 km. 31 - én a nyugati rész befűződött és elvált a folttól, U -ja feldarabolódott. Április 1 én a levált U rész szabályos monopolár, a k. rész szakadozott szabálytalan PU terület igen sok U -val. Április első hetében kevés, bizonytalan észlelés történt, részletrajzok nélkül. Az AA nyugvása így nem áttekinthető. Márciusban kb. 3 napos ingadozással emelkedik a csoportszám és 28 -án eléri a 18 AA -t. Ezután 11 AA -ig zuhan, majd 04.04 -én eléri a 16-ot. 5 -én 8 AA -ra csökken és ezután lassan ismét növekszik. 14 nap múlva, 19 -én 17 AA -s maximum után gyorsan /három nap/ 8 AA -ra, majd a hó végén 3 AA -ra zuhan vissza.

Március jellegzetes foltjai: A február végén feltűnt két hatalmas AA 1-én a déli félgömbön a CM két oldalán volt. Az elsőben /F tip./ 111 folt található, "szőrös" központi U-val.

19-én kelt +13°-on. 20-án D tip. 21-én a v.szabályos U-ja "szőrös" némelyik szál a PU feléig is benyúlik. A K.folt É-D irányú, belsejében több U szintén a tengely mentén. 22-én a v. PU-ja sok kicsi foltot termel és szakadozik. A K. folt ketté szakad. 26-ra négy foltból áll a v. hatalmas 4° átmérőjű. 28-án egy egyenesben van 4 AC. 29-ére a 4 AC pórussá lesz, 3 AC I tip. 4 U-val, 2 AC PU szalag négy U-val, 1 AC nem változott csak az U szerkezet, kereszt alakú, 30-án nyugszik.

Április jellegzetes foltjai:

1-5-éig egy szép sor kelt, 4 db AA 7°, 8°, 9°, 20°-os szélességeken. Minden kerek foltban szálszerkezet ismerhető fel.

04.02-án +9°-on . C tip. visszatérő AA, 65 folttal. 6-án is 8-án a hossza kb.10°, részletrajz nincs. 11-én E tip. 4 AC-jú, 65 foltból álló AA. 12-én 1-3 AC monopoláris és ezt követi négy kompakt A tip. halmaz. 14-én nyugszik.

20°-on 5-én kelt F tip. AA 71 folttal. Egy félszabályos v. és egy nagyobb területű PU és pórus halmaz, amit pórus u-szály követ. 7-én a K folt D-i szélének PU területe növekszik. 8-án ez is tele van pórusokkal, a v. ketté osztódott. 11-én a v. már három részből áll, a k.folt H tip-ra hasonlít, nagy kerek folt, körülötte foltok, pórusok. Foltjainak száma 55. 12-én a v. folt már csak két pórus. A k.folttól D-re a pórusok egy "x" alakot öltenek fel, ennek a közepét érinti a fő folt. 16^h-ra U-szál jön létre az egyik ágban. 14-én csak H tip. 24 folttal. 15-én nyugszik. Visszatérése várható.

8-án kelt egy visszatérő AA, négy folt látszik a peremen. 10-én D tip. 11-én F tip., 68 folttal. Az ÉK-i negyed ezt a csoport uralja, míg az ÉNy-it 7 db AA-ból álló sorozat. 12-én 7^h15^m-kor a k.foltban két fényes pont tűnik fel /SzB/ és a központi U kétoldalán fényes sávok. 8^h05-kor ezeknek semmi nyoma, viszont a v.folt U-jában korábban hid volt, most igen fényes "kifli" DNy-ról./Isk/ /4.rajz/.

14-én a k.folt ketté válik és pórus szőnyeg köti össze a v.folttal. 45 foltja van. 18-án a két k.folt még kisebb, a v. szabályos, a középső vidék PU mezőbe-foltba tömörül.

A második H tip. 62 folttal. Ennek is "cakkos" a központi U -ja szálszerkezete mentén világos fáklyaszálak látszanak. $13^h 20^m$ -kor a déli szegélye leválik, $14^h 50^m$ -kor fénylés a folt közepén. 7 -én a peremre érve északról beleolvad egy Y alakú PU a foltjaival. A körülötte levő foltok eltűntek, a folt szerkezete kicsit egyszerűbb lett. 8 -án nyugodott. 23 -án mint J tip. monopolár tért vissza -10^0 -on/ és egy J és B tip. AA követte. 29 -én haladt át a CM -en, C tip. Több megfigyelés nincs róla. Az AA -k 50 % -a j tip. néhány B és A tip. AA -val. Az F tip. AA -k aránya továbbra is 10 % -nak vehető.

2 -án kelt -5^0 -on egy AA, amiről csak 7 -től van adat. /1. rajz/ Ekkor C tip. 36600 km -es vezető foltját pórushalmaz követi. A vezető folt U -jának széle "szőrös" és ez a PU-ban is követhető. Az AA hossza 160000 km. 8 -án a folt nem változott csak a követő pórusok rendeződtek át, számuk csökkent és PU -s foltok is megjelentek. 9 -én a központi U ketté szakadt. 12 -re három felé. 13 -án nyugodott. Nem tért vissza.

6 -án kelt $+8^0$ -on egy kis D tip. AA. 7 -én azonos, 8 -án kissé széthúzódik. Ekkor nyolc PU -s foltja volt. 12 -én már egy nagy területű 13^0 hosszú AA, 45 folttal. 14 -én F tip. szabályos monopol vezető, a követő résztömörül/vizuálisan 87 folt/. Ezen a napon azonos időben történt két észlelés. Juracs-kó A: "5 AA PU -ja furcsa fonalas szerkezetet mutat", részlet-rajzból megállapítható a folt keleti felébenegy kicsi pórusból 3 U szál ágazik ki. 16 -án a vezetőtől délre egy új folt alakult ki és egy a legvégén. A középső rész változatlan. 18 -án nyugszik. /o4.o2 -n visszatért/

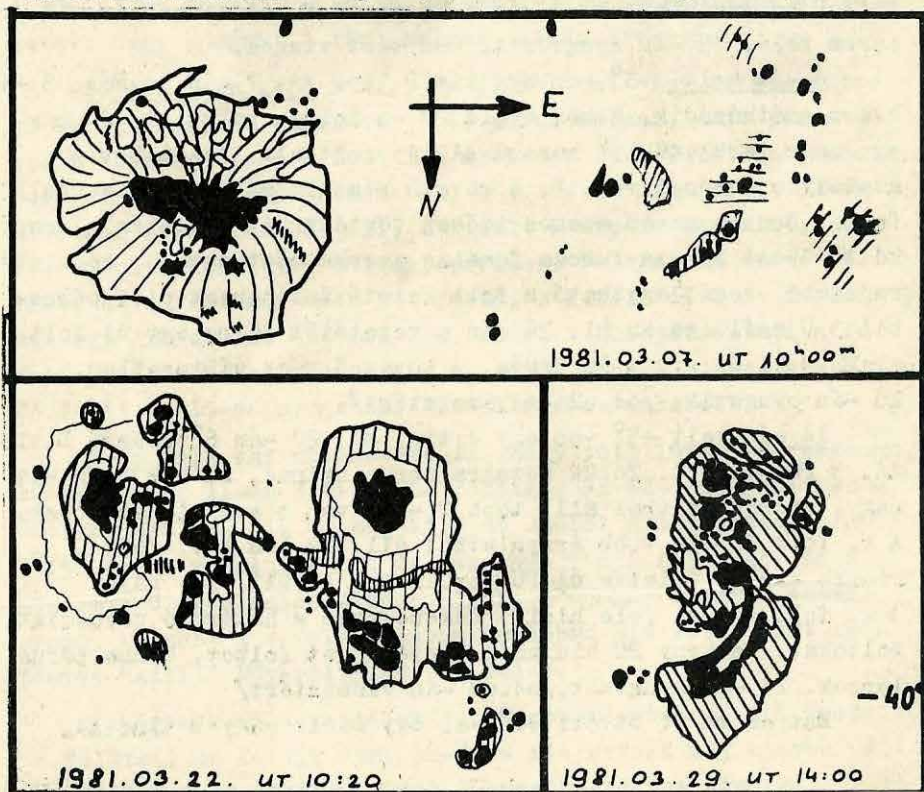
14 -én kelt $+5^0$ -on egy J tip. AA. 20 -án 6^0 hosszú D tip. AA, 3 PU -s folt. Tőlük északra pórus halmaz. 21 -én csak két nagy, szoros foltból áll, több U -ja van s ezek is szőrösek. A k. folt PU -ja több árnyalatból áll. 22 -én a v. folt 3 részre hasadt illetve új PU területtel bővült. /2. rajz/ A k. folt keleti fele hizik, bekebelezve a határoló pórusokat, foltokat. Keskeny PU hid köti össze a két foltot, benne pórus láncok. 25 -én nyugszik. /o4.o8 -án visszatért/

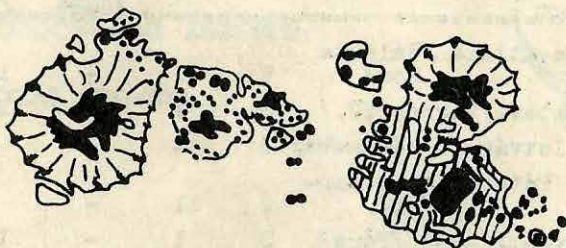
Ezt az AA -t követi 90^0 -al egy másik nagy E tip. AA.

19-én a két k. kb. 4° -ra eltávolodik egymástól. 20-án nyugszik.

13-án keletkezik a K-i peremtől kb. 15° -ra egy C tip. AA. 14-én már 31 foltot tartalmaz. 15-én a k.folt kettéválik, ill. D-típust ölt. 18-án a CM-en -7° -on. 19-én a v.folt szakad ketté K-Ny-i tengely mentén, a k. rész nagy területű folt és pórus halmaz. 20-án csak C tip. a v.foltot erős fáklya hid szakítja háromfelé, szinte látni lehet a talppontját. Csak sima fotoszférára támaszkodik, ahol pórus van ott lekerüli. Folt száma 19/64-PU/U-ban. 23-án nyugszik.

17-én kelt egy folt. 18-án és 19-én a körülötte levő bipoláris foltok összeolvadnak és félkörbe veszik a főfoltot. 20-án ehhez K-Ny-ról két, illetve egy foltocska adódik. Összesen 46 foltot tartalmaz, típusa meghatározhatatlan /U/. 22-én már hatalmas H típusú, 70 000 km átmérőjű folt, 42 U-val.

1981. 04. 12. UT 08:20

Két fő U-ja van. 25-én D-i felébe két öböl nyúlik. A D-i U-ja "U" alakú, egyikből póruslánc, másik szárából PU "csepp" nyúlik ki. 26-án nyugszik, hasonló alakban.

=====					
É S Z L E L Ő K	márc.	ápr.	Fotók száma	Műszer /cm/	Módszer
=====					
Altermatt, Péter /Buckten, CH/	2	-	-	8,0L	pr, tá,
Ábrahám Attila /Békéscsaba/	0	3	-	3,5L	v,
Berczik Péter /Csap, SzU/	7	9	-	6,0L, 16 T	v, pr, r
Czibalmos László /Satu Mare, Rom./	12	18	-	5,0L	pr,
Csiba Márton /Dunaujváros/	11	9	-	8,0L	v, tá,
Dankó Sándor /Szolnok/	4	4	4	8,0L 10 Mv	v, f,
Fazakas József /Budapest/	1	-	-	15 T	v, r,
Glivar, Andelko /D. Stubica YU/	17	-	-	8 L	ta,
Gombos Mátyás /Debrecen/	5	1	-	3,0L	v,
Iskum József /Budapest/	8	9	7	6,3L	v, r, pr, tá, f.
Jenei Péter /Almásfüzitő/	4	-	-	10 T	v,
Juracskó András /Zalaegerszeg/	9	-	-	8 T	v, r,
Klusóczki Sándor /Szeged/	0	1	-	6 L	v, r,

É S Z L E L Ő K	márc.	ápr.	Fotók száma	Műszer /cm/	Módszer
Kósa Kiss Attila /Salonta Rom/	9	1	-	15 T	v,r,
Kren Gusztav /Zagreb,YU./	8	1	-	13,0L	pr,
Majdisz István /Békéscsaba/	3	4	-	6,3L	v,r,
Marozsák Péter /Kazincbarcika/	2	11	-	5,6T	v,r
Nagy Mélykúti Ákos /Pécs/	0	1	-	12 T	v,r,
Nagy Zoltán /Szeged/	0	6	-	8 L	v,r,
Palkó Gyula /Csep,SzÜ/	0	0	12	7 Mv	f,
Péli Edit /Békéscsaba/	5	5	-	6,3L	v,r,
Ravasz Bálint /Gyopárosfürdő/	7	1	-	5,0L	pr,r,
Szentmártoni Béla /Kaposvár/	0	1	-	5,0L	v,r,
Szoboszlai Zoltán /Hajdúnánás/	3	-	-	20,0T	v,
Tepliczky István /Tata/	1	-	-	7,0L	v,pr,tá,
Zalezsák Tamás /Pécs/	1	3	-	15 T	v,r,
=====					
Összesen 26 észlelő	119	+ 88	23	megfigyelést végzett.	

AA számai : 274+279

Észl.napok száma: 26+25

MDF: 10,53 és 11,16

f-MDF: 6,96 és 7,81

. . . .